

МУҒАЛЛИМ ҲАМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИЎ

Илимий-методикалық журнал

№ 3/1 2024

МУҒАЛЛИМ ҲАМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИЎ

Илимий-методикалық журнал

2024

3/1-сан

*Ўзбекистан Республикасы Министрлер Кабинети жанындагы
Жоқарғы Аттестация Комиссиясы Президиумының
25.10.2007 жыл (№138) қарары менен дизимге алынды*

*Қарақалпақстан Баспа сөз ғәм хабар агентлиги тәрәпинен
2007-жылы 14-февральдан дизимге алынды.
№01-044-санлы ғуўалық берилген.*

3/1-сан 2024

март

Шөлкемлестіріушілер:

Қарақалпақстан Республикасы Халық билимлендириу Министрлиги,
ӨЗПИИИ Қарақалпақстан филиалы

Редактор:

А. Тилегенов

Редколлегия ағзалары:

Мақсет АЙЫМБЕТОВ	Хушбоқ НОРБҰТАЕВ
Нағмет АЙЫМБЕТОВ	Улфат МАҲҚАМОВ
Айтмурат АЛЬНИЯЗОВ	Уролбой МИРСАНОВ
Сапардурды АБАЕВ	Сафо МАТЧОН
Адхамжон АБДУРАШИТОВ	Шукурилло МАРДОНОВ
Хайрулла АЛЯМИНОВ	Камаладин МАТЯКУБОВ
Байрамбай ОТЕМУРАТОВ	Арзы ПАЗЫЛОВ
Алишер АЛЛАМУРАТОВ	Барлықбай ПРЕНОВ
Дилшодхўжа АЙТБАЕВ	Раъно ОРИПОВА
Интизар АБДИРИМОВА	Бахтиёр РАХИМОВ
Тўлқин АЛЛАЁРОВ	Фуркат РАЖАБОВ
Марифжон АХМЕДОВ	Светлана СМИРНОВА (Москва, Россия)
Умида БАҲАДИРОВА	Дилшода САПАРБАЕВА
Фархад БАБАШЕВ	Феруза САПАЕВА
Ботир БОЙМЕТОВ	Зайниддин САНАҚУЛОВ
Гулзода БОЙМУРОДОВА	Қаххор ТУРСУНОВ
Шахло БОТИРОВА	Амина ТЕМИРБЕКОВА
Маманазар ДЖУМАЕВ	Нурзода ТОШЕВА
Асқар ДЖУМАШЕВ	Қуанишбек ТУРЕКЕЕВ
Мухтар ЕРМЕКБАЕВ (Шимкент, Қазақстан)	Тажибай УТЕБАЕВ
Алишер ЖУМАНОВ	Амангелди УТЕПБЕРГЕНОВ
Гүлнара ЖУМАШЕВА	Мамбеткерим ҚУДАЙБЕРГЕНОВ
Холбой ИБРАГИМОВ	Амангелди КАМАЛОВ
Шохида ИСТАМОВА	Вохид КАРАЕВ
Умида ИБРАГИМОВА	Гулмира ҚАРЛЫБАЕВА
Лола ИСРОИЛОВА	Ризамат ШОДИЕВ
Алима КЕНЖЕБАЕВА (Тараз, Қазақстан)	Зафар ЧОРШАНБИЕВ
Ярмухаммат МАДАЛИЕВ (Шимкент, Қазақстан)	Рустам ФАЙЗУЛЛАЕВ
Меруерт ПАЗЫЛОВА	Дўстназар ХИММАТАЛИЕВ
Асқарбай НИЯЗОВ	Тармиза ХУРВАЛИЕВА
Сабит НУРЖАНОВ	Умид ХОДЖАМҚУЛОВ
Захия НАРИМБЕТОВА	Жавлонбек ХУДОЙБЕРГЕНОВ
	Гулрухсор ЭРГАШЕВА
	Гавхар ЭШЧАНОВА
	Қонысбай ЮСУПОВ

МАЗМУНЫ

ТИЛ ХАМ АДЕБИЯТ

Тилеумуратова Г.Т. Қорақалпоқ адабиётини ўқитишда халқ оғзаки ижодидадан фойдаланиш усуллари	9
Aytbayev D.T. Ergash gapli qo'shma gaplarda diktum va modusning ifodalanishi	13
Mamarizayeva F.Z. Tarjimada badiiy asar uslubini saqlashning turli strategiyalari va bu jarayonning o'ziga xosligi (S.Ahmadning "Jimjitlik" asari misolida)	17
Qurbonova D.A. Neyrolingvistikaning fan sifatidagi ahamiyati	22
Odiljonova K.A. Leksikologiya hamda uni o'qitishga doir o'quv materiallari mazmuni hamda o'quvchilarda leksik kompetentlikni shakllantirish hamda so'zdan foydalana olishning mavjud ahvoli	27
Sultonkulov O.J. Zamonaviy tilshunoslikda "Vaqt" konseptini pragmatik jihatdan o'rganish masalalari	34
Еркибаева Г.Г., Турсуналиева Г.Б., Абдикаримов А. Фразеологические словари и фразеологическая компетенция	39
Otabayev M. N. The role of games in teaching English	45
Majidova G. Strategies for developing students' critical thinking skills in teaching foreign languages	49

ПЕДАГОГИКА, ПСИХОЛОГИЯ

Turumbetova A. Oqiw sabaqlaridan tisqari dogerek jumislarin otkeriw metodikasi	54
Temirbekova A.O., Saribaeva B. Jahn talim sistemasinda - talim	63
Тулишов Ғ. Талабаларда креативликини баҳолашнинг ўзига хос хусусиятлари	67
Ismadiyarova U.A. Ma'naviy-ahloqiy tarbiya mexanizmlarini etnopsixologik qadriyatlar asosida takomillashtirish	73
Юсупов С. С. Таълим-тарбия тизимини бошқарувида раҳбарлик ва ташкилотчилик фаолиятининг педагогик асослари	80
Абдурахимов Қ.А. Тафаккур жараёнига айтиб туришларнинг таъсири ва роли	89
Рўзиматов Э.Й., Рўзиматов Э.Э. Замонавий ўқитувчи-келажак бунёдкори	99
Turdiqulova N.T. Kasbiy kompetentlikni shakllantirish jarayonida xorijiy tajribalardan foydalanishning samaradorligi	103
Хамрокулова Ш.Э. Даволаш педагогикасининг фан сифатида ривожланиши	113
Содиқов У., Жўраев А. Масалаларни ечишда ўқувчиларда математик моделлаштириш кўникмаларини шакллантириш	120
Абдуллаева Г.А. Маънавий тарбияни миқдорий хусусиятлари	125
Хайдарова Х.Р. Ёшлардаги ахборот-виртуал саводхонликини ривожлантиришда рақамли медианинг роли	130
Хамрокулова Ш.Э. Экологик тарбия механизмларини такомиллаштиришнинг методологик асослари	135
Худайназаров Т.А. Талабалар ўқув фаолияти самарадорлигини таъминлашда рағбат ва жазо феноменларининг роли	141
Ахрарова З.Б. Маънавий - ахлоқий тарбия жараёнларида Маҳмудхўжа Бехбудийнинг ижтимоий – педагогик меросидан фойдаланиш	148
Jumabaev A.D. Axloqiy ta'limga qo'llaniladigan usullar va texnologiyalarning o'ziga xos xususiyatlari	154
Xushbaqov D. Q., Sodiqov U. J. Talabalarda mental dunyoqarashni rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	163
Sultansaidova M.A. Xorijiy tajribalar asosida bo'lajak tarbiyachilarda kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirish	170
Абдурахимова Д.А. Интегратив ёндашув асосида бўлажак офицерларнинг ахлоқий-руҳий, жанговар компетентлигини ривожлантиришда маънавий маданиятнинг роли	175
Mirzayev Sh.T. Harbiy ta'lim fakultetlari talabalarining innovatsion fikrlashlarini rivojlantirish omillari	182

Joldasbayev P.M. Sport meditsinasini dene tarbiyasi menen baylanisligi ham rawajlaniv dawirleri	609
Kadirimbetov R.N. Qaraqalpaqsan Respublikasında qılıshpazlıq sportın rawajlandırıw arqalı salamat áwladtı tarbiyalawdı ilimiy-pedagogikalıq tiykarları	617
Xudayorov D.D. Mahalliy va milliy an'anamiz – kurash	622
Jarilkarov U.B. Malakali erkin kurashchilarni og'ir atletika mashqlari orqali kuch sifatini takomillashtirish metodikasi	626
Норқобилов М.Н., Ўринбоев Э.А. Таянч ҳаракат аппарати шикастланган талабаларнинг ҳаракат фаоллигини такомиллаштириш услубияти	633
Jarilkarov U.B. Malakali erkin kurashchilarning kuch tayyorgarligida anketa savollari orqali og'ir atletika mashqlarining o'rni va ta'sirining tahlili	643
Yusupova R.J. Jismoniy mashqlarga tana a'zolarini ko'niktirish	648
Йўлдашов М.Р. Жисмоний тарбия ва спорт воситаларидан фойдаланган ҳолда мактаб ўқувчиларини соғломлаштириш асослари	651
Шаджалилов Ш.И. Футбол ҳакамликларини ўйин фаолиятини бошқара олмаслик оқибатларини бартараф этиш	656
Qayumov Sh.A. Innovatsion tizimlar asosida talabalarda sport va salomatlik immunitetini rivojlantirishning pedagogik strategiyalari	661
Niyazov A.T., Rajabova M.M. Paralimpiya sport musobaqalari natijalari asosida sport ta'limini rivojlantirish	665
Baxromov O. Sportchilar shaxsiy xususiyatlarini shakllanishida motivatsiyaning ta'siri	670
Baxromov O. Futbolchilarining maydondagi texnik va taktik harakatlari	676
Niyazov A.T., Rajabova M.M. Sportning o'yin turlarida taktik harakatlarni bajarishda tezlikni rivojlantirish uslubi	680
Қалжанов П.У., Мирзамбетов П.Ш. Ёш спортчиларни жисмоний сифатларни тарбиялаш ва ҳаракат коникмаларини такомиллаштириш асослари	685
Soatov E.M. Oliy ta'lim muassasalarida kurash bo'yicha o'qituvchilar va murabbiylar faoliyatiga qo'yiladigan talablar	689
Sultonov Sh. U. Jismoniy madaniyat sohasida talabalarining ilmiy tadqiqot ishlarini tashkil etish mezonlari	695
Тлеуов В.А. Yuqori malakali gandbolchilarning chaqqonlik sifatlarini rivojlanish darajasini o'rganish	699
Shamsiyev R.M. Zamonaviy yondashuvlar asosida jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkiliy-metodik asoslarini takomillashtirish	707
Ilyosboyev S. B. Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining uzluksiz pedagogik amaliyotini tashkil etish yo'llari	710
Тлеуов Б. А. Гандболчи-талабаларда махсус жисмоний тайёргарлик кўрсаткичларининг таъриба давомида ўзгариш динамикаси	714
Joldasbayev P.M., Qutlimurodova O.P. Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim yoshdagi bolalarda jismoniy sifatlarini shakllantirishda harakatli o'yinlardan foydalanish	720
Abdullayev A. A. Tabaqalashtirish asosida jismoniy tarbiya darslarini tashkil etish mexanizmlari	724
Maxmudov B.A. Jismoniy madaniyat mutaxassislarini tayyorlash jarayonida referat va mustaqil ta'lim ishlarining mazmuni va mohiyati	729
Eshmatov G'E. Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini tashkil etishda tibbiy pedagogik nazoratning o'rni va ahamiyati	734
Jabborov A.T. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarining inson xususiyatlarini shakllanishiga ta'siri	737
Raxmonova G.U. Jismoniy ta'lim jarayonini milliy an'analar vositasida tashkil etishning metodik ta'limoti	743

TABAQALASHTIRISH ASOSIDA JISMONIY TARBIYA DARSLARINI TASHKIL ETISH MEXANIZMLARI

Abdullayev A.A.

*Chirchiq davlat pedagogika universiteti Bolalar sporti kafedrasini
mudiri dots., p.f.f.d. (PhD)*

Tayanch soʻzlar: jismoniy tarbiya, boshlangʻich sinf, tabaqalashtirish, pedagogika, psixologiya, individual, harakat, meʼyorlash.

Ключевые слова: физическое воспитание, начальная школа, дифференциация, педагогика, психология, индивидуализм, действие, нормализация.

Key words: physical education, elementary school, differentiation, pedagogy, psychology, individualism, action, normalization.

Taʼlim tizimida boshlangʻich taʼlim asosiy boʻgʻin sifatida muhim oʻrin tutadi. Bu boshlangʻich taʼlim muassasalarida jismoniy tarbiya, sport sogʻlomlashtirish ishlarini rivojlantirish, taʼlim olayotgan oʻquvchilarning jismoniy tarbiyaga qiziqishini oshirish, bilimi, koʻnikma va malakalarini mustahkamlash davr talabiga aylanib bormoqda.

Taʼlimda tabaqali yondashish kichik yoshdagi bolalarni birlashtiradigan boshlangʻich maktablarning darslarida, 1-4 sinflarda har xil guruhdagi oʻquvchilar bilan ishlashda juda katta ahamiyatga ega. Bir omilni amalga oshirishda bir xil yoshdagi maktab oʻquvchilarini guruhlarga ajratish talab qilinadi. Tabaqali yondashish uslubini amalga oshirish jismoniy sifatlarni tarbiyalashga yordamlashadi, oʻquv jaryoni samaradorligini oshirishga zamin yaratadi va jismoniy tarbiya mashgʻulotlariga oʻquvchilarning qiziqishini oshiradi hamda oʻquvchilarning jismoniy holatini yaxshilanishiga xizmat qiladi.

Psixologik-pedagogik adabiyotlarda tabaqali yondashish muammosi asosan, maktab oʻquvchilari bilan ishlashga tegishli materiallardan iboratligi koʻrsatadi [3]. Tabaqali yondashish jismoniy tarbiyada faqat koʻnikma va malakalarni shakllantirishdan tashqari, oʻquvchilarni faollashtirish usuli hamdir. Shu sababli, u oʻz vazifasini bajarishi, yaʼni oʻquvchilar sogʻligʻini mustahkamlashi,

jismoniy tayyorgarlik darajasini oshiruvchi harakat omili bo'lib qolishi uchun muntazam ravishda qo'llanilishi, yetarli, mukammal va ixcham bo'lishi kerak.

Jismoniy mashqlarni bajarayotgan o'quvchilar organizmining o'sishi va rivojlanishiga, ularning individual jismoniy rivojlanish sur'ati va yo'nalishiga to'g'ri tanlangandagina rag'batlantiriladi, bunday bolalar boshqalarga nisbatan mashqlarni tanlash, ularni me'yorlashda shu sababli o'quvchilarga ko'proq e'tibor berishni talab qilishadi.

Olimlar va mutaxassislarning ko'rsatishicha, har xil hududlarda joylashgan shahar va qishloq o'quvchilarining jismoniy tayyorgarlik ko'rsatkichlari bir xil emasligi aniqlangan[1].

Bolalar uchun jismoniy tarbiyaga bog'liq chora-tadbirlarni ishlab chiqish, mashg'ulotlar tashkil qilish va o'tkazishda ularning jinsiy farqini qat'iy hisobga olish kerak. Bu esa jismoniy tarbiya darslarida qo'llaniladigan mashqlarni me'yorlashda juda muhimdir.

Chex tadqiqotchisi Ray Xkoyta kichik maktab yoshidagi bir guruh bolalarni kuzatgan. Jismoniy yuklama xajmi hamma uchun bir xil edi, lekin 5 yildan keyin tekshirilganda, guruhlarda kuchli bolalar kuchli, kuchsizlari kuchsizligicha qolgani ma'lum bo'ldi. Bunday paytda o'quvchilarga tabaqali yondashishda mashq yuklamalarini me'yorlash zaruriyati tug'iladi. Har bir o'quvchining o'z individual imkoniyatlarini ro'yobga chiqarish mo'ljali, jismoniy tarbiyada tabaqali yondashish muammosini oldinga suradi.

Jismoniy tarbiya darslari jarayonida o'quvchilarga tabaqali yondashish masalalari ko'pincha mutaxassislardan tomonidan o'rganilgan. Lekin hozirgi kungacha jismoniy tarbiya darslarida o'quvchilarga tabaqali yondashish uslubidan amaliyotda yetarlicha foydalanilyapti deb bo'lmaydi. O'quvchilarga tabaqali yondashishni to'g'ri tartibga solish shartlaridan biri tabaqali yondashish ayniqsa sog'lig'i, jismoniy tayyorgarligi bo'sh tibbiy guruhga kiritilgan, kasalligi bo'yicha darslarni qoldiradigan o'quvchilar uchun eng zarurdir.

O'quvchilarning jismoniy sifatlarini tarbiyalashda tabaqali yondashgan vaqtda biz ularning rivojlanishi, harakat qobiliyatlarining har-xilligini etiborga olishimiz mashqlarning tuzilish mazmuni va shakllarini ham hisobga olgan holda qo'llashimiz zarur. Tabaqali yondashish harakat qobiliyatlarining rivojlanishi va pasayishini tubdan o'zgartiradi (bir rivojlanish darajasidan boshqasiga o'tganda). Ko'pincha bir xil jismoniy sifatlarning rivojlanishi boshqa sifatlarning rivojlanish sur'atini pasaytirish bilan bog'liq bo'ladi. Tabaqali yondashish jismoniy tarbiya darslarida o'quvchilar harakatini maxsusligiga qarab guruhlariga ajratish, toifa mezonlariga erishish ehtimolini oldinga suradi. Shuningdek, jismoniy tarbiya darslarini, sinfdan va maktabdan tashqari ishlarni

to'g'ri tashkil qilish maktab o'quvchilarining jismoniy rivojlanishida yaxshi siljishlarga olib keladi, ularning o'zlashtirishi va intizomini yaxshilaydi.

Hozirgi vaqtda madaniy va jismoniy tarbiya ishlarini tashkil qilishda tabaqali yondashishning zarurligini isbotlashga extiyoj yo'q. Tabaqali yondashish tarbiyaviy ishlarda talab darajasida bo'lishi hamda o'quvchilarni o'zlashtira olmayotgan harakat ko'nikmalarini shakllantirish zarur. Shunga qaramay, xali ham tabaqali yondashishni amalga oshirish jiddiy to'siqlarga va qarama-qarshiliklarga uchramoqda. Tabaqali yondashish hamda aniq tasavvur xosil qilish uning muhim xususiyatlari nimalardan iborat ekanligini ko'rsatib berish kerak.

Jismoniy tarbiya darslarida ta'lim va tarbiyani tashkil qilishni mukammallashtirish bilan bog'liq masalalarni ilmiy ravishda ishlab chiqish, tabaqali yondashish asosida har bir guruhda jismoniy tayyorgarlik darajasini oshirish nihoyatda dolzarb vazifadir.

Ilmiy va uslubiy ishlari shuni ko'rsatadiki, shug'ullanuvchilarga tabaqali yondashishning muhimligiga qaramasdan, ko'pchilik hollarda bu ishga bir tomonlama yondashiladi[2]. Ilmiy tadqiqot natijalari, pedagogik amaliyotning ilg'or tajribalariga tayanib aytish mumkin: bolalarning sport tayyorgarligi faqat yoshlik davridagi rivojlanishiga qarab emas, balki individual farqlari, ya'ni tabaqali yondashish ko'rsatayotgan shaxsiy pedagogik ta'siriga asoslanishi kerak. Shu bilan birga, maktab o'quvchilari tipologik xususiyatlarining jismoniy sifatlar o'sishiga ko'rsatilgan kontingent uchun berilgan yuklamani hisobga olgan holda jismoniy tarbiyada tabaqalangan uslubiyot hali ishlab chiqilmagan. Jismoniy tarbiya darslarida ta'lim va tarbiya jarayonini optimallashtirishning muhim sharti bo'lgan tabaqali yondashish jismoniy tarbiya dars sifatini yaxshilash yo'nalishlaridan biri bo'lib xizmat qiladi.

Tabaqali va individual yondashish xarakteri shundan iboratki, o'quvchining o'zlashtirishini aniqlagan holda pedagog uning shaxsini, mijozini, xarakterini, psixologik va jismoniy qobiliyatlarini, gavda tuzilishini, salomatlik holatini hisobga oladi. Baholashda tabaqali yondashish bilim va ko'nikmalarni egallash bosqichlarida turlicha talablarga javob berishini talab qiladi. Harakatlarni o'rganish bosqichida ko'nikmalarning mustahkamlanib borishiga qarab oddiy mashqlar tobora murakkablashtirilib boriladi.

Mashg'ulotlarda o'quvchilar organizmini rivojlantirish uchun foydalaniladigan jismoniy yuklamalarni me'yorlashda ham tabaqali yondashishni hisobga olish kerak. Buni ko'pgina xorijiy va mahalliy mualliflar o'z ilmiy tadqiqotlarida tasdiqlashgan. Jismoniy tarbiya darslarida har xil yurak-tomir kasalliklari xavfining oldini olishda jismoniy yuklamalarning o'lchab

berishga tabaqali yondashish sog'lomlashtirish samarasini oshiradi. Maktab yoshidagi bolalarni harakatlarga o'rgatish va shu tariqa harakat qobiliyatlarini tarbiyalashda tabaqali yondashishga amal qilish juda muhim o'rin tutadi.

O'quvchilarni tipologik guruhlariga bo'lish dinamik xarakterga ega. O'quvchilarning harakat qobiliyatlarini yaxshilash davomida tipologik guruh azolari o'zgaradi. Harakat qobiliyatlari nisbatan sust bo'lgan o'quvchilar maqsadga yo'naltirilgan ish davomida harakat qobiliyatlari yuqori darajadagi guruhga o'tkaziladi.

Bundan tashqari, jismoniy tarbiya darslarida ko'zlangan maqsadga va har bir darsda qo'yilgan vazifaga ko'ra tipologik guruh tarkibi o'zgarishi mumkin. Bu qoidalar maktab o'quvchilariga tabaqali yondashishning shartlaridan biridir. Tabaqali yondashishni amalga oshirish uchun birinchi navbatda harakat xususiyatlarining shaxsiy (individual) ko'rsatkichlari, mushaklarning ish qobiliyatlari va maktab o'quvchilarining psixologik, pedagogik va klinik xususiyatlarini hisobga olish zarur.

Jismoniy tarbiya jarayonida o'quvchilarga tabaqali yondashish maxsus mashg'ulotlar va uy sharoitida shaxsiy (individual) topshiriqlarni bajarganda amalga oshiriladi. Shuningdek, bir xil yoshdagi va bir xil jismoniy rivojlanishga ega bo'lgan bolalarda harakat sifatlarining rivojlanishi ham bir xil emasligiga e'tibor qaratish lozim. Shuning uchun ba'zi bir orqada qolgan o'quvchilarning harakat sifatlarini rivojlantirish uchun shaxsiy (individual) dasturlar tuzish, ular bo'yicha mashqlar majmuasini ishlab chiqish jismoniy tarbiya darslarida sinfning har bir o'quvchisiga mashqlarni tabaqali yondashib o'rgatishni tashkil etish dolzarb masalalardan biridir.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarini tabaqalashtirish, ushbu tabaqalashtirish doirasida sinf o'quvchilari u yoki bu mezonlar bo'yicha bir nechta guruhga bo'lish jismoniy tarbiya ta'limi bo'yicha o'quv jarayonini tabaqalashtirishda quyidagi mezonlar bo'yicha amalga oshiriladi:

- a) jismoniy tayyorgarlik;
- b) harakatli amallarning shakllantirish.

Ushbu mezonlarga mos holda jismoniy tarbiya ta'limi jarayonida o'quvchilar quyidagi 2-3 guruhga bo'lish lozim:

- yuqori jismoniy tayyorgarlikka ega bo'lgan o'quvchilar;
- o'rtacha jismoniy tayyorgarlikka ega bo'lgan o'quvchilar;
- quyi jismoniy tayyorgarlikka ega bo'lgan o'quvchilar.

Harakatli amallarni o'rgatishda o'quv materialining mazmuni hamma guruhdagi o'quvchilar uchun bir xillikda qoldirish. Ta'limning vositalari, shakllari va uslublarini tabaqalashtirish.

Xulosa tariqasida umumiy o'rta ta'lim maktablarida o'quvchilarning jismoniy tayyorgarligini aniqlab, ularga tabaqali yondashishga hamda individual qobiliyatiga qarab guruhlariga ajratib, me'yorlangan yuklama berishni maqsad muvofiq hisoblanadi.

Адабиётлар:

1. Бадаева З.Х. Методика занятий с девочками на уроках физической культуры в 5-7 классах сельских школ Узбекистана. Автореф. дис..., канд.пед.наук. , Т., 1994. 14-22 с.
2. Запорожанов А.В. «Индивидуализация специальной физической подготовки с учетом особенностей развития физических качеств спортсменов в современном пятиборье». Авт. дисс...к.п.н. - Минск – 1989 г. 24 с.
3. Фомин Н. А., Филин В. П. Возрастные основы физического воспитания. М., ФиС 1972. 174 с

РЕЗЮМЕ

Ушбу мақолада мактабда бошланғич синф ўқувчиларини табақали ёндашиш асосида ташкил этиш, унинг педагогик-психологик ҳамда физиологик томонлари борасида фикрлар баён этилган.

РЕЗЮМЕ

В данной статье рассматриваются педагогические, психологические и физиологические аспекты организации учащихся начальной школы через целостный подход.

SUMMARY

In the state of painting, psychology, and physiological aspects of the organization of the three-dimensional scale of the work.